C/2024/4067

12.7.2024.

Mišljenje Europskog gospodarskog i socijalnog odbora

Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija o mobilnosti vještina i talenata

[COM(2023) 715 final]

Prijedlog uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o uspostavi baze talenata EU-a

[COM(2023) 716 final – 2023/0404 (COD)]

Prijedlog preporuke Vijeća „Europa u pokretu” – mobilnost u svrhu učenja za sve

[COM(2023) 719 final]

Preporuka Komisije o priznavanju kvalifikacija državljana trećih zemalja

[C(2023) 7700 final]

(C/2024/4067)

Izvjestiteljica: **Tatjana BABRAUSKIENĖ**

Suizvjestiteljica: **Mariya MINCHEVA**

Zahtjev za savjetovanje:	Vijeće Europske unije, 24.1.2024 Europska komisija, 21.12.2023
Pravna osnova:	članci 165., 166. i 304. Ugovora o funkcioniranju Europske unije
Nadležna stručna skupina:	Stručna skupina za zapošljavanje, socijalna pitanja i građanstvo
Datum usvajanja u Stručnoj skupini:	12.4.2024
Datum usvajanja na plenarnom zasjedanju:	25.4.2024
Plenarno zasjedanje br.:	587
Rezultat glasanja (za/protiv/suzdržani):	187/1/3

1. Zaključci i preporuke

1.1. EGSO naglašava da nedostatak radne snage i vještina koji je potaknut različitim čimbenicima, uključujući demografske izazove i usporednu tranziciju, predstavlja ozbiljne izazove za poslovanje i rast poduzeća. To se posebno odnosi na regije u nepovoljnom položaju ([1]). Baza talenata EU-a mora doista biti **praktičan, pouzdan i jednostavan alat** koji je **privlačan radnicima i poslodavcima** i kojim se podupire pravedna i etička **zakonita migracija radne snage** u EU.

([1]) Iskorištavanje talenta u regijama EU-a: https://www.eesc.europa.eu/en/our-work/opinions-information-reports/opinions/harnessing-talents-eu-regions.

1.2. EGSO poziva Europsku komisiju i države članice da u suradnji sa socijalnim partnerima poduzmu učinkovite korake za smanjenje nedostatka radne snage u EU-u i da osiguraju da se aktivnim politikama tržišta rada podupiru visokokvalitetna radna mjesta i otvaranje radnih mjesta u EU-u te da ta radna mjesta učine privlačnima za sve radnike, uzimajući pritom u obzir Akcijski plan EU-a o manjku radne snage i vještina. O nedostatku radne snage u određenim zanimanjima i utvrđivanju deficitarnih zanimanja potrebno je razgovarati sa sektorskim i nacionalnim socijalnim partnerima, uzimajući u obzir vještine i usklađivanje ponude i potražnje radnih mjesta, pristojne plaće, radne uvjete i dobrobit radnika, kao i jednak pristup profesionalnom razvoju, što su ključni čimbenici za povećanje privlačnosti određene profesije.

1.3. EGSO ističe da državljani trećih zemalja koji se već nalaze na teritoriju EU-a i koji žele raditi u EU-u (podnositelji zahtjeva za azil, osobe bez radne dozvole, osobe koje su u EU ušle iz razloga spajanja obitelji) čine nedovoljno iskorišten bazen potencijalnih radnika koji može pomoći u zadovoljavanju potreba tržišta rada. Tim je osobama potrebno pružiti potporu kako bi se olakšala njihova integracija na tržište rada.

1.4. EGSO poziva sve države članice da **osiguraju za radnike i radnice migrante i izbjeglice gostoljubivo okruženje** i da surađuju sa socijalnim partnerima i organizacijama civilnog društva u nastojanju da se promijene diskurs i narativ o zakonitim migracijama, koji većinom širi krajnja desnica, okonča neprijateljski stav prema migracijama i prepozna uloga koju zakonite migracije mogu imati u rješavanju problema nedostatka radne snage i regionalnih razlika.

1.5. EGSO preporučuje da se inicijativa o bazi talenata provede zajedno s inicijativom EU-a za iskorištavanje talenata ([2]) kako bi se izbjegao odljev mozgova – unutar EU-a i prema zemljama izvan EU-a – u zanimanjima u kojima postoji manjak radnika. Kružne migracije također mogu biti koristan alat u tom pogledu.

Prijedlog uredbe o uspostavi baze talenata EU-a

1.6. EGSO bi želio da baza talenata EU-a postane djelotvorna i učinkovita dopuna alatima i praksama, koji već postoje na razini EU-a i država članica, za pomoć državljanima trećih zemalja u pronalasku kvalitetnog posla u EU-u i za potporu poslodavcima u zapošljavanju tih radnika. Bazom talenata trebalo bi osigurati da radnici i radnice migranti i poslodavci iz EU-a dobiju informacije o zakonodavstvu kojega se moraju pridržavati, kao i o svojim pravima i odgovornostima, npr. o propisima koji se odnose na posljedice gubitka posla nakon kraćeg razdoblja. Europska komisija, u suradnji s Europskim nadzornim tijelom za rad, trebala bi osigurati uspostavu odgovarajućih mehanizama za pružanje informacija o tim pitanjima.

1.7. EGSO naglašava da bi baza talenata EU-a trebala dovesti do kvalitetnih radnih mjesta u skladu s vještinama i kompetencijama migranata. Te radnike ne bi trebalo smatrati privremenim rješenjem za gospodarstva EU-a, već prema njima treba postupati jednako kao prema građanima EU-a i pružiti im jednake mogućnosti za razvoj karijere i unapređenje obrazovanja i osposobljavanja, ako to žele, kao i mogućnost nastavka života u EU-u.

1.8. EGSO naglašava da transparentne i pouzdane informacije o pristupu radnim mjestima u državama članicama EU-a i o zahtjevima, uključujući priznavanje kvalifikacija, trebaju biti dostupne na jedinstvenoj internetskoj stranici EU-a za radnike i poslodavce. Novi „internetski alat" za mobilnost radne snage koji razvija Europsko nadzorno tijelo za rad bit će digitalni alat namijenjen konsolidaciji izvora informacija na nacionalnoj razini i razini EU-a, uključujući Europsku komisiju, agencije EU-a itd. Algoritam povezivanja ne bi trebao uzimati u obzir osobne podatke koji nisu relevantni za posao, kao što su ime, dob, spol, državljanstvo ili zemlja boravišta. Poduzeća moraju moći iskoristiti fond iz baze talenata EU-a pri zapošljavanju državljana trećih zemalja.

([2]) COM(2023) 32 final.

1.9. EGSO naglašava da se uspostava baze talenata treba temeljiti na reviziji **Direktive o jedinstvenoj dozvoli** ([3]) **i Direktive o osobama s dugotrajnim boravkom** ([4]) kako bi se radnicima i radnicama migrantima osigurao učinkovit i pravodoban pristup radnim i boravišnim dozvolama i kako bi se poštovali standardi rada u EU-u. Države članice koje sudjeluju u bazi talenata također se potiču da slijede prijedloge država članica i socijalnih partnera, koji su dogovoreni na razini država članica i sektora, iz Preporuke Komisije o priznavanju kvalifikacija državljana trećih zemalja.

1.10. Iako pozdravlja odredbe predložene uredbe, EGSO naglašava činjenicu da se posebna pozornost mora posvetiti sektorima koji su osjetljivi na prijevare, u kojima su radnici migranti posebno ranjivi i izloženi visokom riziku od izrabljivanja i zloporabe njihova rada.

1.11. EGSO smatra da bi trebalo pojasniti ulogu posrednika i agencija, među ostalim u podugovaranju, jer se trenutačno mnogi poslodavci koriste njihovim uslugama na nacionalnoj razini.

1.12. Inicijativa ne bi smjela dovesti do povećanog administrativnog opterećenja za poslodavce koji od nacionalne kontaktne točke za bazu talenata EU-a u državi članici u kojoj imaju poslovni nastan zatraže da objave slobodnih radnih mjesta prenesu na IT platformu baze talenata EU-a. Za prijenos objava slobodnih radnih mjesta iz nacionalnih javnih službi za zapošljavanje u bazu talenata EU-a trebala bi postojati jednostavna dodatna funkcija. Također bi valjalo razmotriti i moguću ulogu privatnih agencija za zapošljavanje.

1.13. Obustava pristupa za poslodavce koji krše svoje obveze trebala bi biti vremenski definirana i razmjerna kršenju. Slična ograničenja trebalo bi razmotriti za državljane trećih zemalja koji zlorabe pravo na boravak i rad u EU-u.

1.13.1. Demokratsko upravljanje ključno je kako bi se osiguralo da su politike i alati u području migracija radne snage osmišljeni za radnike i poslodavce te da ih oni vode. EGSO pozdravlja činjenicu da će upravljačka skupina za provedbu uključivati europske međusektorske socijalne partnere. Inicijativa ima za cilj potaknuti države članice da u rasprave i odluke na nacionalnoj razini uključe socijalne partnere na međuindustrijskoj i sektorskoj razini, relevantnu organizaciju civilnog društva koja radi s migrantima i izbjeglicama te sudionike u obrazovanju i osposobljavanju. To se posebno odnosi na utvrđivanje deficitarnih zanimanja i pružanje redovitih povratnih informacija o njihovoj procjeni funkcioniranja baze talenata.

Preporuka Komisije o priznavanju kvalifikacija državljana trećih zemalja

1.14. EGSO je naglasio potrebu da se vještine i kompetencije radnika iz trećih zemalja procijene i brzo vrednuju kako bi se osiguralo da su njihove vještine priznate i da im se prema potrebi mogu priznati njihove kvalifikacije (npr. u slučaju reguliranih profesija). Cilj tih postupaka trebao bi biti smanjenje administrativnog tereta dokazivanja za podnositelje zahtjeva, posebno kada su dokumenti možda morali biti ostavljeni ili su izgubljeni tijekom migracijskog putovanja.

1.14.1. EGSO pozdravlja činjenicu da se u Komunikaciji države članice podsjeća na to da se Direktiva o priznavanju stručnih kvalifikacija može primjenjivati i na priznavanje kvalifikacija državljana trećih zemalja i kvalifikacija stečenih u EU-u u slučaju nedostatka radne snage u određenim profesijama („prioritetne regulirane profesije”) koje definiraju države članice. EGSO traži da se osobama koje žele raditi u **reguliranim** profesijama u državama članicama EU-a omogući pristup brzim i transparentnim postupcima vrednovanja i priznavanja kada je to potrebno. Istodobno, uvjeti za osiguravanje kvalitete radnih mjesta i usluga vezani su uz ispunjavanje zahtjeva u pogledu kvalifikacija i vještina. Stoga je važno da potencijalni zaposlenici poštuju minimalne zahtjeve država članica u pogledu kvalifikacija kako bi mogli pristupiti određenim reguliranim deficitarnim zanimanjima.

1.14.2. EGSO ističe mogućnost pojednostavnjenja pristupa profesijama kroz dogovorene zajedničke okvire osposobljavanja u najmanje devet zemalja, što može doprinijeti automatskom priznavanju kvalifikacija u određenim reguliranim profesijama na razini EU-a. To bi državljanima trećih zemalja omogućilo usklađeniji pristup priznavanju u svim državama članicama EU-a.

([3]) COM(2022) 655 final.
([4]) COM(2022) 650 final.

1.15. EGSO smatra da je važno državljanima trećih zemalja pružiti pouzdane informacije o tome koje im vrste agencija, socijalnih partnera i dionika mogu pomoći da uđu na tržište rada i dobiju kvalitetna radna mjesta.

1.16. EGSO ističe da u pogledu zapošljavanja stručnjaka iz trećih zemalja čije kvalifikacije **nisu regulirane**, poslodavci i javne službe za zapošljavanje imaju ključnu ulogu u osiguravanju jednakog postupanja pri procjeni jesu li obrazovanje i radno iskustvo državljanina treće zemlje relevantni za posao. U tom se slučaju može primijeniti procjena njihovih vještina i pristup „vještine na prvom mjestu”.

1.17. EGSO traži od država članica da državljanima trećih zemalja osiguraju pravedan pristup **reguliranim profesijama** pružanjem odgovarajuće potpore tijekom razdoblja priznavanja i osposobljavanja. Države članice moraju osigurati da je osposobljavanje dostupno svim državljanima trećih zemalja, a ne samo onima koji su usmjereni na prioritetne regulirane profesije, jer je to socijalno pravo i put prema kvalitetnom zapošljavanju, razvoju karijere i socijalnoj uključenosti.

Prijedlog preporuke Vijeća „Europa u pokretu” – mobilnost u svrhu učenja za sve

1.18. EGSO ističe da bi cilj mobilnosti u svrhu učenja u EU-u trebao biti jačanje osjećaja pripadnosti EU-u. EGSO žali zbog toga što je samo 15 % građana EU-a sudjelovalo u studiju, osposobljavanju ili naukovanju u drugoj državi članici EU-a i naglašava da bi svi učenici i nastavnici trebali imati ravnopravniji pristup mobilnosti u svim područjima obrazovanja, a posebno u strukovnom obrazovanju i osposobljavanju.

1.19. EGSO poziva države članice da osiguraju javna ulaganja u škole i obrazovne ustanove kako bi mogle pružati kvalitetne i pouzdane smjernice i savjete o mogućnostima mobilnosti u svrhu učenja kojima se podupiru razvoj karijere i cjeloživotno učenje; ta usluga mora biti dostupna besplatno kako bi se učenike motiviralo da se prijave za mobilnost u svrhu učenja u drugoj zemlji EU-a. EGSO poziva države članice da od koordinatora za mobilnost u svrhu učenja u ustanovama za obrazovanje i osposobljavanje zahtijevaju uspostavu trajnog dijaloga sa socijalnim partnerima i drugim relevantnim dionicima.

1.19.1. EGSO traži od država članica da osiguraju mobilnost nastavnika u svrhu učenja rješavanjem problema pronalaska zamjene i manjka nastavnika. Potrebno je tu profesiju učiniti privlačnom i ponuditi dobre radne uvjete, pravedne plaće, pristup kvalitetnom inicijalnom obrazovanju, trajni profesionalni razvoj i razvoj karijere kako bi se osiguralo kvalitetno obrazovanje.

1.19.2. EGSO poziva Komisiju da osigura dostupnost odgovarajućih financijskih sredstava kako bi se uzeli u obzir stvarni troškovi sudjelovanja u mobilnosti u okviru programa Erasmus za učenike, nastavnike i voditelje osposobljavanja, čime bi se zajamčila prenosivost plaća i drugih naknada, uključujući mirovine, za odrasle učenike i nastavnike koji sudjeluju u međunarodnoj mobilnosti putem trajnog stručnog usavršavanja. Sudjelovanje socijalnih partnera u praćenju i donošenju odluka o tome kako riješiti te probleme od ključne je važnosti.

1.20. EGSO traži od Europske komisije da ponovno dodijeli ulogu europskim socijalnim partnerima i relevantnim dionicima u Odboru za Erasmus+, koji utvrđuje godišnje prioritete programa Erasmus+. EGSO poziva države članice da izrade svoje nacionalne akcijske planove o toj inicijativi u suradnji s relevantnim dionicima i socijalnim partnerima.

2. **Opće napomene**

2.1. Paket za mobilnost talenata uključuje nekoliko političkih inicijativa o mobilnosti i migracijama u svrhu obrazovanja i zapošljavanja državljana EU-a i državljana trećih zemalja. Paket će utjecati na nacionalne politike koje se bave migracijama, zapošljavanjem, kvalifikacijama i međunarodnom mobilnošću u obrazovanju i predložiti moguća rješenja za razvoj mjera u trenutačnom kontekstu nedostatka radne snage i vještina.

2.2. U okviru tih različitih inicijativa, a posebno onih koje se odnose na migracije iz trećih zemalja, ljudska prava moraju se smatrati prioritetom i biti podržana jednakim postupanjem prema radnicima i jasnim ciljevima tržišta rada.

2.3. Mnoge profesije, uključujući one regulirane, pate od nedostatka radne snage u državama članicama EU-a. Povezivanje mobilnosti „talenata" s radnom mobilnošću izaziva zabrinutost u vezi s načinom na koji će se novim inicijativama izbjeći odljev mozgova – unutar EU-a i globalno – u zanimanjima u kojima postoji manjak radnika. U tom bi pogledu paket trebao biti primijenjen zajedno s inicijativom EU-a za iskorištavanje talenata.

3. **Posebne napomene**

3.1. *Prijedlog uredbe o uspostavi baze talenata EU-a*

3.1.1. Baza talenata EU-a bit će prvi **dobrovoljni alat za posredovanje** na razini EU-a za zainteresirane države članice, otvoren za „nisko-, srednje- i visokokvalificirane tražitelje posla". Samo će poslodavci s poslovnim nastanom u tim državama članicama moći objavljivati slobodna radna mjesta. Alat će podržavati i provedbu **partnerstava za traženje talenata** pokrenutih s **Marokom, Tunisom, Egiptom, Pakistanom i Bangladešom**. Funkcija usklađivanja trebala bi biti dizajnirana tako da prikazuje podudaranja između radnika i poslodavaca koja odgovaraju vještinama i kvalifikacijama radnika i potrebama poslodavca.

3.1.2. Iako baza talenata ne nudi poseban put ulaska u EU u pogledu stjecanja radnih i boravišnih dozvola, radnicima koji ulaze u bazu podataka trebali bi biti dostupni savjeti i podrška u pogledu pristupa zdravstvenoj skrbi, stanovanju i daljnjem obrazovanju i osposobljavanju u državi članici domaćinu. Također je važno da se bazom talenata osigura da radnici migranti i poslodavci dobiju informacije o zakonodavstvu kojeg se moraju pridržavati, kao i o svojim pravima i odgovornostima. Europska komisija trebala bi dati poticaj donošenju zajedničkih standarda u pogledu pružanja informacija.

3.1.3. Daljnji razvoj baze talenata EU-a trebao bi se temeljiti na reviziji **Direktive o jedinstvenoj dozvoli** i **Direktive o osobama s dugotrajnim boravkom** kako bi se radnicima migrantima osigurao bolji pristup radnim i boravišnim dozvolama i kako bi se provodili standardi rada u EU-u. Državljani trećih zemalja koji se već nalaze na teritoriju EU-a i koji žele raditi u EU-u (podnositelji zahtjeva za azil, osobe bez radne dozvole, osobe koje su u EU ušle iz razloga spajanja obitelji) čine nedovoljno iskorišten bazen potencijalnih radnika koji može pomoći u zadovoljavanju potreba tržišta rada.

3.1.4. Baza talenata mora postati pouzdan i siguran alat s ažurnim profilima dostupnima barem na engleskom jeziku za poslodavce i radnike, čime se podupire usklađivanje potražnje radnika migranata s mogućnostima zapošljavanja u EU-u. To uključuje predlaganje odgovarajućih podudaranja u pogledu vještina i kvalifikacija koje tražitelj zaposlenja ima u odnosu na oglašeno radno mjesto. Stoga je, u tom kontekstu, potrebno više raditi na priznavanju kvalifikacija i vještina stečenih u inozemstvu i/ili u neformalnim i informalnim okruženjima za učenje.

3.1.5. Posebnu pozornost treba posvetiti sektorima koji su osjetljivi na prijevare, u kojima su radnici migranti posebno ranjivi i izloženi visokom riziku od izrabljivanja i zloporabe njihova rada. Baza talenata mora biti osmišljena na način da se osiguraju pravedni i etički standardi zapošljavanja, uključujući zabrane zloporabe, naknade za zapošljavanje i odbitke. Trebalo bi pojasniti ulogu posrednika i agencija, među ostalim u podugovaranju, jer se trenutačno mnogi poslodavci koriste njihovim uslugama na nacionalnoj razini.

3.1.6. Demokratsko upravljanje ključno je kako bi se osiguralo da su politike i alati u području migracija radne snage osmišljeni za radnike i poslodavce te da ih oni vode. Upravljačka skupina za provedbu uključivat će europske međusektorske socijalne partnere. Države članice trebaju uključiti socijalne partnere i relevantne dionike u rasprave i odluke na nacionalnoj razini, posebno u pogledu utvrđivanja deficitarnih zanimanja i pružanja periodičnih povratnih informacija o procjeni funkcioniranja baze talenata.

3.1.7. Provedba baze talenata i partnerstava za traženje talenata ovisi i o bilateralnim sporazumima o migracijama radne snage i partnerstvima s trećim zemljama kao sredstvu upravljanja migracijama radne snage. EGSO naglašava činjenicu da ta partnerstva moraju osigurati zaštitu i prava radnika migranata koji dolaze u EU, kao i definirati ulogu poslodavaca, u skladu s direktivama EU-a o migraciji radne snage.

3.1.8. Inicijativa ne bi smjela dovesti do povećanog administrativnog opterećenja za poslodavce koji od nacionalne kontaktne točke za bazu talenata EU-a u državi članici u kojoj imaju poslovni nastan zatraže da objave slobodnih radnih mjesta prenesu na IT platformu baze talenata EU-a.

3.1.9. I baza talenata i partnerstvo za traženje talenata trebali bi ispunjavati potrebu za transparentnošću, pružati informacije o postojećem zakonodavstvu EU-a, koje obuhvaća odgovornost za osiguravanje socijalnih prava, putnih troškova i kvalitetnog smještaja, radnička i sindikalna prava, mehanizme pritužbi i pravne zaštite te, ako je moguće, uključivati alate za prevođenje kako bi se radnicima pružile informacije o određenom radnom mjestu na njihovu jeziku te o potpori koju pružaju socijalni partneri i organizacije civilnog društva.

3.1.10. Obustava pristupa poslodavca bazi talenata EU-a u slučaju kršenja njegovih obveza u skladu s radnim ili socijalnim pravom trebala bi biti razmjerna kršenju i vremenski ograničena. Kako bi se spriječile nezakonite prakse, trebalo bi predvidjeti slične sankcije za državljane trećih zemalja čije su dozvole poništene zbog kršenja zahtjeva za ulazak.

3.1.11. U skladu s prijedlogom Komisije popis deficitarnih zanimanja iz Priloga 1. može se izmijeniti ako to zatraži značajan broj država članica. Kako bi se izbjegla pravna nesigurnost u pogledu deficitarnog zanimanja, Komisija bi mogla izmijeniti popis, ako to zatraže dvije države članice.

3.2. *Preporuka Komisije o priznavanju kvalifikacija državljana trećih zemalja*

3.2.1. EGSO pozdravlja činjenicu da se u preporuci predlažu moguća rješenja kako bi se državljanima trećih zemalja olakšao pristup zapošljavanju vrednovanjem vještina i kompetencija te priznavanjem kvalifikacija državljana trećih zemalja, što su praktične prepreke s kojima se suočavaju radnici migranti. Cilj tih postupaka trebao bi biti smanjenje administrativnog tereta dokazivanja za podnositelje zahtjeva, posebno u okolnostima kada su dokumenti možda morali biti ostavljeni ili su izgubljeni tijekom migracijskog putovanja.

3.2.2. Pravedno postupanje tijekom postupka zapošljavanja je ključno. Kad je riječ o zapošljavanju stručnjaka iz trećih zemalja čije kvalifikacije **nisu regulirane**, poslodavci i javne službe za zapošljavanje mogu imati ključnu ulogu u postizanju jednakog postupanja pri procjeni jesu li obrazovanje i radno iskustvo državljanina treće zemlje relevantni za posao. U tom se slučaju može primijeniti procjena njihovih vještina i pristup „vještine na prvom mjestu”. EGSO istodobno pozdravlja činjenicu da se putem preporuke države članice pozivaju da razmisle o tome provode li se i na koji način ispitivanja tržišta rada kako bi ih se, uključujući putem mehanizama socijalnog dijaloga, učinilo što učinkovitijima.

3.2.3. Kad je riječ o **prioritetnim reguliranim profesijama**, pravedna i brza procjena i priznavanje njihovih kvalifikacija ključni su za potrebe tržišta rada. Države članice moraju osigurati da državljani trećih zemalja koji žele obavljati prioritetnu reguliranu profesiju imaju odgovarajuću podršku tijekom razdoblja priznavanja i osposobljavanja te spriječiti ugovore na određeno vrijeme, niži status i nižu plaću. Osposobljavanje bi trebalo biti dostupno svim državljanima trećih zemalja, a ne samo onima koji su usmjereni na prioritetne regulirane profesije.

3.2.4. Od ključne je važnosti bolja razmjena informacija o kvalifikacijama u reguliranim profesijama između država članica EU-a i trećih zemalja, npr. komunikacijom između ministarstava i socijalnih partnera. EGSO pozdravlja činjenicu da se države članice potiču na suradnju s trećim zemljama kako bi saznale više o kvalifikacijama i zahtjevima trećih zemalja te kako bi stvorile baze podataka za usporedivost. EGSO ističe da je to nužno, osobito kad je riječ o reguliranim profesijama, te da bi bazu podataka trebalo stvoriti suradnjom između skupina ministarstava, socijalnih partnera i dionika Savjetodavne skupine za Europski kvalifikacijski okvir, uz savjetovanje s Odborom za priznavanje stručnih kvalifikacija.

3.2.5. Priznavanje kvalifikacija zahtijeva pojednostavnjenje i transparentnost te je ključno za ublažavanje napetosti na tržištu rada EU-a. Postupak podnošenja zahtjeva u skladu s Direktiva 2005/36/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ([5]) može biti ne samo dugotrajan i stresan za podnositelje zahtjeva već uključuje i troškove podnošenja zahtjeva i ispunjavanja zahtjeva u pogledu vještina putem osposobljavanja, a tijekom tog razdoblja nisu zajamčene ni naknade za plaće ni naknade za nezaposlenost. EGSO pozdravlja korake kojima se jamči jednako postupanje prema radnicima tako što se od država članica traži da osiguraju da troškovi povezani s podnošenjem zahtjeva za priznavanje kvalifikacija budu isti za državljane trećih zemalja ([6]) kao i za državljane EU-a. Istodobno, podnositelji zahtjeva iz trećih zemalja trebali bi biti obaviješteni o tome kako mogu podnijeti zahtjev za financijsku i administrativnu potporu u zemlji domaćinu. Ako podnositelj zahtjeva posjeduje višu razinu kvalifikacija i vještina od one koja je potrebna za pristup reguliranoj profesiji u svojoj matičnoj zemlji, radniku bi trebalo pomoći u pronalaženju pravednog zaposlenja, u skladu s njegovim vještinama i kvalifikacijama.

3.3. *Prijedlog preporuke Vijeća „Europa u pokretu" – mobilnost u svrhu učenja za sve*

3.3.1. EGSO pozdravlja širu mogućnost sudjelovanja u iskustvu mobilnosti u svrhu učenja koju podupire program Erasmus. EGSO podsjeća na to da je u svojem mišljenju „Obrazovanje o Europskoj uniji" ([7]) istaknuo da vitalnost EU-a u velikoj mjeri ovisi o snažnom europskom identitetu i o tome da se građani identificiraju s EU-om; preporučio je povećanje proračuna za Erasmus+ kako bi se potaknuo osjećaj pripadnosti EU-u osiguravanjem mobilnosti u svrhu učenja za sve, posebno među osobama različitog socioekonomskog podrijetla. U mišljenju se poziva i na to da se svi budući projekti u okviru Erasmusa usmjere na učenje o EU-u, izgradnju europskog identiteta i promicanje međugeneracijskog učenja o EU-u, kao i učenja jezika i građanskog dijaloga za sve uzraste, uključujući odrasle.

3.3.2. EGSO pozdravlja nove sektorske referentne vrijednosti za sudjelovanje u mobilnosti u svrhu učenja. Međutim, nedostaju odgovarajuća financijska sredstva za postizanje novih ciljeva. Neki od ambicioznijih ciljeva također su ublaženi u pogledu načina na koji su definirani (na primjer, cilj za visoko obrazovanje je podignut, ali se mobilnost može priznati čak i ako donosi samo tri ECTS-a (Europski sustav prijenosa bodova), umjesto 15, kao što je to bio slučaj prije). Istodobno bi se mogla uspostaviti referentna mjerila za obrazovnu mobilnost odraslih polaznika kako bi mogli sudjelovati u priznatom daljnjem stručnom usavršavanju u drugoj zemlji EU-a. EGSO pozdravlja korake za uspostavu promicatelja mobilnosti u svrhu učenja kao što su koordinatori, kontaktne točke, ambasadori i namjenski informacijski centri za mobilnost u svrhu učenja.

3.3.3. EGSO napominje da je demokratsko upravljanje mobilnošću u svrhu učenja unutar EU-a ključno za postizanje ciljeva inicijative. EGSO pozdravlja predloženu „strukturnu suradnju s dionicima u području mobilnosti u svrhu učenja u cilju provedbe ove Preporuke" i ističe da bi za provedbu takve mobilnosti obrazovne ustanove morale surađivati s mrežama koje imaju stručno znanje i iskustvo u području mobilnosti u svrhu učenja.

3.3.4. EGSO pozdravlja činjenicu da se inicijativom nastoji proširiti mobilnost u svrhu učenja za nastavnike i voditelje osposobljavanja. Postoje brojne prepreke u promicanju mobilnosti učitelja i nastavnika u svrhu učenja, a to su nedostatak integriranih razdoblja mobilnosti u nastavnim programima, različita struktura školske godine u državama članicama, nedostatak jezičnih vještina, obiteljske odgovornosti učitelja i nastavnika te poteškoće u pronalaženju odgovarajućih zamjenskih nastavnika i voditelja osposobljavanja. Štoviše, glavne prepreke sudjelovanju u prethodnim programima razmjene Erasmus bile su neodgovarajuća financijska sredstva i nedovoljan iznos stipendija iz tog programa. Što je najvažnije, u mnogim državama članicama EU-a nedostaje nastavnika; ravnopravan pristup obrazovnoj mobilnosti može se postići osiguranjem dovoljnog broja nastavnika koji će zamijeniti one koji će sudjelovati u programima mobilnosti, što je ključno za kvalitetno obrazovanje.

([5]) Direktiva 2005/36/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 7. rujna 2005. o priznavanju stručnih kvalifikacija Tekst značajan za EGP (SL L 255, 30.9.2005, p. 22).

([6]) Nakon donošenja Preporuke o priznavanju kvalifikacija osoba koje bježe iz Ukrajine iz travnja 2022. države članice uvele su niz inovativnih praksi za olakšavanje pristupa priznavanju vještina korisnicima privremene zaštite. Neke od tih praksi navedene su u Komisijinoj procjeni provedbe te preporuke. Na primjer, Belgija, Portugal i Rumunjska izuzeli su nositelje privremene zaštite od plaćanja naknada za postupak priznavanja. Tijela većine država članica prihvaćaju i alternativne načine dokazivanja. Takve se prakse mogu replicirati i nadograditi.

([7]) Mišljenje Europskog gospodarskog i socijalnog odbora o temi „Edukacija o Europskoj uniji"(razmatračko mišljenje na zahtjev rumunjskog predsjedništva) (SL C 228, 5.7.2019., str. 68).

Bruxelles, 25. travnja 2024

Predsjednik
Europskog gospodarskog i socijalnog odbora
Oliver RÖPKE